

Champions for Nature- challenge

Earth Tribe programma voor de trajecten:
Bewuste keuzes en Natuur & biodiversiteit

SCOUTS®
Creating a Better World

SCOUTS®
Creating a Better World

© World Scout Bureau Inc.
SCOUTING DEVELOPMENT
April 2022

World Scout Bureau Global
Support CentreKuala
Lumpur

Suite 3, Level 17 Menara
Sentral Vista
150 Jalan Sultan Abdul Samad
Brickfields
50470 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Tel.: + 60 3 2276 9000
Fax: + 60 3 2276 9089

worldbureau@scout.orgscout.org

Dit document is in de eerste plaats bedoeld voor nationale Scoutingorganisaties (NSO's), nationale Scoutingverenigingen (NSA's) en onderwijsinstellingen in het algemeen.

De productie van dit document is mogelijk gemaakt dankzij de samenwerking met het Environment Programme van de Verenigde Naties, het Wereld Natuur Fonds en het werk van de afdeling World Scout Environment Program Review van de Better World Framework-eenheid van de Educational Methods Work Stream die actief was tijdens het triënnium 2017-2020. Wij willen hen bedanken voor de bijdrage aan de ontwikkeling van de inhoud van deze brochure. Reproductie is toegestaan voor NSO's en NSA's, die lid zijn van de World Organization of the Scout Movement.

Bronvermelding moet worden gegeven in het formaat van:
© 2020. World Organization of the Scout Movement.
Herdrukt met toestemming.

Vertaling door: Rick van Uum
Redactie Nederlandse versie: Marcel Baartmans

Het Wereld Natuur Fonds (WWF) is een van de grootste milieuorganisaties ter wereld. Al bijna 60 jaar werkt het WWF eraan mensen en natuur te laten floreren. Als 's werelds toonaangevende natuurbeschermingsorganisatie werkt het WWF in meer dan 100 landen. Op elk niveau werken ze samen met mensen over de hele wereld om innovatieve oplossingen te ontwikkelen en te leveren die gemeenschappen, dieren in het wild en de plaatsen waar ze leven te beschermen.

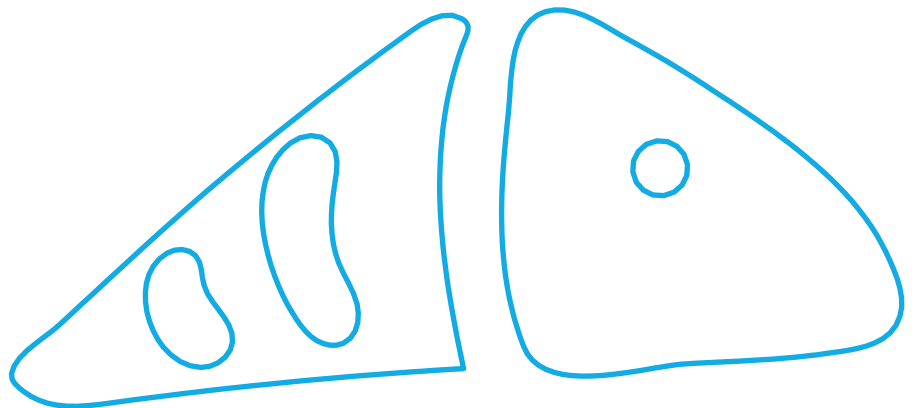
De missie van het WWF is om de aantasting van de natuurlijke omgeving van de planeet te stoppen en een toekomst op te bouwen waarin mensen in harmonie met de natuur leven, door de biologische diversiteit van de wereld te behouden, door duurzaam gebruik van hernieuwbare natuurlijke grondstoffen en door het verminderen van vervuiling en verspillende consumptie.

Champions for Nature - challenge

Earth Tribe programma voor de trajecten
Bewuste keuzes en Natuur & biodiversiteit

INHOUD

Introductie	6
Hoe verdien jullie de Champions for Nature-challenge?	8
Proces Champions for Nature-challenge	10
Tools	13
1. Nulmeting	13
2. Aan de slag	20
3. Activiteiten	65
Notities	66

WOSM

Scouting biedt jongeren zoals jullie mogelijkheden om deel te nemen aan programma's, evenementen, activiteiten en projecten die bijdragen aan jullie ontwikkeling. Door deze initiatieven worden scouts ambassadeurs voor positieve verandering, waarmee we anderen inspireren om in actie te komen.

Partnership met WNF

Symbool voor de Champions for Nature-challenge is een zeer bekend en charismatisch zwart-wit dier: de reuzenpanda, een dier dat lange tijd werd geassocieerd als een bedreigde diersoort en sinds de oprichting in 1961 een symbool is van het Wereld Natuur Fonds (WNF/WWF). In 2016 werd de reuzenpanda opnieuw geassocieerd als een kwetsbare soort en blijft deze soort een wereldsymbool als het gaat om het behoud van soorten.

Door de samenwerking met het WNF heeft de WOSM haar benadering van milieueducatie herzien. Scouts hebben wereldwijd campagnes gevoerd, zoals:

- de wereldwijde viering van Earth Hour;
- sommige nationale Scoutingorganisaties hebben een lokale samenwerking met WNF opgezet om jonge mensen voor te lichten over het milieu;
- Scouting heeft deskundig advies gekregen in de ontwikkeling van het Earth Tribe Initiative en de Champions for Nature-challenge.

Doelen voor Champions for Nature-challenge:

Scouts kunnen ambassadeurs zijn voor positieve verandering en actie voor het milieu. De Champions for Nature-challenge heeft tot doel:

- **Scouts te stimuleren om kennis, vaardigheden en houding te ontwikkelen** om de impact van individueel gedrag op onze leefomgeving te beoordelen en te verminderen en op deze manier de bescherming van de natuur te bevorderen.
- **Scouts beter te laten begrijpen** hoe de onderlinge relaties zijn tussen duurzame ontwikkeling en armoede als gevolg van milieuproblemen, verlies aan biodiversiteit en jullie eigen individuele acties.
- **Scouts deel te laten nemen aan de wereldwijde Earth Tribe gemeenschap** als lid van Scouting Nederland. Zo werk je samen in je eigen omgeving met belangrijke belanghebbenden en neem je verantwoordelijkheid voor het verbeteren van onze planeet.

Via de Champions for Nature-challenge bewandelen jullie de reis om lid te worden van de Earth Tribe.

Voor wie is het?

De Champions for Nature-challenge is bedoeld voor scouts vanaf zeven jaar die graag nieuwe manieren willen ontdekken om te pleiten voor, en bij te dragen aan, de bescherming van de natuur en nieuwe consumptiegewoonten te ontwikkelen die actief bijdragen aan de bescherming van onze natuurlijke hulpbronnen. De Champions for Nature-challenge biedt leuke activiteiten om dit te bereiken.

Ontdek de voorwaarden van deze toolkit om de Champions for Nature-challenge te voltooien en lid te worden van de Earth Tribe als ambassadeur *Bewuste keuzes* of als ambassadeur *Natuur & biodiversiteit*.

Ambassadeur voor *Bewuste keuzes*

OF

Ambassadeur voor *Natuur & biodiversiteit*

Je ontwikkelt duurzame gewoontes voor een milieuvriendelijke en gezonde levensstijl.

Je ontdekt de impact van jouw dagelijkse acties op de lokale omgeving.

Je bedenkt nieuwe manieren om jouw consumptiegewoonten te verbeteren en zo een duurzamere levensstijl aan te nemen.

Je maakt contact met de natuur door de onderlinge verbondenheid te begrijpen tussen mens en natuur.

Je weet weten hoe ecosystemen werken.

Hoe verdienen jullie de Champions for Nature-challenge badge?

De Champions for Nature-challenge is een van de vele challenges die het mogelijk maken om deel uit te maken van de Earth Tribe. Jullie (bege)leiding ondersteunt jullie in deze reis.

Stap 1. Kennismaking

- Maak kennis met de Earth Tribe-gemeenschap.
- Maak kennis met de Champions for Nature-challenge.
- Doe de nulmeting om persoonlijke gewoonten en eigenschappen in beeld te krijgen.

Stap 2. Plan

- Maak afspraken over specifieke kennis, houding en activiteiten die nodig zijn voor de challenge.
- Maak afspraken over een ontwikkelingsproject in de nabije omgeving gericht op *Bewuste keuzes of Natuur & biodiversiteit*.
- Maak afspraken over eventuele extra acties voor de challenge.

Stap 3. Actie

- Wordt bewust door kennis te vergaren.
- Werk samen door projecten te plannen of deel te nemen aan evenementen.
- Onderneem actie door projecten uit te voeren of deel te nemen aan bestaande initiatieven.
- Deel jullie acties met anderen via social media en lokale media.

Stap 4.
Kijk terug op de acties

Evaluatie van:

- Uitgevoerde actie
- Gemeenschappelijk project

Stap 5. Wat is er op persoonlijk vlak bereikt?

Kijk naar:

- Ontwikkelde vaardigheden
- Kennis en
- Attitudes

Stap 6.
Krijg de badge

- Maak er een officieel moment van met speltak, ouders en/of vrienden.
- Uitreiking van de badge en het certificaat.

Stap 8.
Kies een nieuw traject

Bewuste keuzes

Natuur & biodiversiteit

Schone energie (2023)

Gezonde planeet (2024)

Deze scout is nu lid van de Earth Tribe

Het Champions for Nature-challenge proces

'Scouts voor SDG's' heeft als doel jongeren te inspireren en te helpen om actieve wereldburgers te worden en duurzame samenlevingen te ontwikkelen. De Champions for Nature-challenge is één van de vele manieren waarop scouts kunnen bijdragen om de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) te bereiken. SDG staat voor Sustainable Development Goals (duurzame ontwikkelingsdoelen). Het zijn doelen van de Verenigde Naties om te streven naar een betere wereld. Vanaf nu tot 2030 worden alle scouts opgeroepen op om actie te ondernemen door anderen uit te nodigen om duurzame oplossingen te bedenken voor de problemen in jullie eigen omgeving.

Het Earth Tribe-programma stelt jullie in staat om een educatieve reis in drie fasen te verkennen en uit te voeren:

BEWUSTWORDING – SAMENWERKING - ACTIE

Earth Tribe
Competenties voor
milieueducatie

- **Bewustwording** van de wereld en belangrijke milieukwesties.
- **Samenwerken** met anderen om oplossingen te vinden om ecosystemen, biodiversiteit en buitenruimtes te beschermen.
- **Acties** ontwikkelen en uitvoeren die een verschil kunnen maken.

De Champions for Nature-challenge draagt bij aan de ontwikkeling van scouts met behulp van een specifieke set van acties voor de trajecten *Bewuste keuzes* en *Natuur & biodiversiteit*. Voor elke speltak zijn er dezelfde drie stappen (bewustwording, samenwerking en actie) met een reeks activiteiten passend bij de verschillende speltakken.

Champions for Nature-challenge: Bewustwording

Doel

Verschillende milieukwesties onderzoeken en begrijpen inclusief de relatie met jullie consumptiegewoonten.

Hoe:

- De **nulmeting invullen** over jullie kennis en begrip van de relatie tussen mens, natuur en biodiversiteit.
- **Beslissen welk traject** het nest, de ploeg of de speltak wil volgen: *Bewuste keuzes* of *Natuur & biodiversiteit*.
- **Activiteiten uitvoeren** (twee activiteiten voor welpen en drie activiteiten voor scouts en ouder) die zijn opgenomen in één van de trajecten als ambassadeur voor *Bewuste keuzes* of als ambassadeur voor *Natuur & biodiversiteit*. Jullie mogen ook zelfbedachte activiteiten uitvoeren als deze overeenkomen met de doelen van het gekozen traject.
- **Beslissen welk probleem** jullie willen aanpakken bij de ontwikkeling van een project.

Champions for Nature-challenge: Samenwerking

Doel

Milieubehoeften en -uitdagingen in jullie eigen omgeving bedenken en met anderen samen te werken om duurzame oplossingen te creëren.

Hoe:

- **Lokale milieuproblemen of -behoeften bedenken** samen met elkaar en met de (bege)leiding. Praat er ook eens over met vrienden of jullie ouders.
- **Samen met anderen mogelijke oplossingen zoeken** en beslissen aan welk jullie willen werken door:
  - **Brainstorm** over verschillende opties met mensen in jullie eigen omgeving.
  - Check op **haalbaarheid** van de projecten en de duurzaamheid op lange termijn.
  - **Presentatie** van de resultaten aan de groep en de begunstigen van het project.
  - **Afspraken** over de doelen/plannen.
- **Een actieplan te ontwerpen** om het project uit te voeren, inclusief de benodigde promotie- en fondsenwervingsinspanningen.

- Stel één SMART-doel op: Specifiek - Meetbaar - Acceptabel - Realistisch – Tijdgebonden.
- Pas duurzaamheidsprincipes toe in de plannen en houd rekening met het gebruik van materialen.

Champions for Nature-challenge: Actie

Doel

Actie ondernemen om een specifiek probleem aan te pakken met betrekking tot *Bewuste keuzes of Natuur & biodiversiteit*, terwijl jullie samenwerken met de belangrijkste belanghebbenden: mensen in jullie lokale omgeving, jullie Scoutinggroep of partners.

Hoe

- **De afgesproken plannen uitvoeren** voor het project.
  - Plannen uitvoeren in samenwerking met betrokkenen mensen.
  - Bewaken van de plannen en voortgang van acties.
- Doelen, impact, feedback **evalueren**.
- **Rapporteren en delen** op scout.org.
- Succes van jullie acties **vieren en trots zijn op het behaalde resultaat**.

Ontdek de activiteiten en tools in deze toolkit en ga aan de slag met de Champions for Nature-challenge om lid te worden van de Earth Tribe.

Nulmeting

Champions for Nature-challenge

Geweldig dat jullie met de Champions for Nature-challenge aan de slag gaan! Maak eerst deze zelfevaluatie voordat jullie verder gaan. Zo krijgen jullie een beter inzicht in jullie kennis op het gebied van *Bewuste keuzes* en *Natuur & biodiversiteit*.

- Kies het blad dat bij jullie leeftijd past.
- Vink de vakjes aan naast elk punt in de twee gebieden *Bewuste keuzes* en *Natuur & biodiversiteit*, gebaseerd op jullie persoonlijke kennis, vaardigheden en houding.
- Vul het formulier eerst zelf in en vergelijk het daarna met de anderen met wie jij een project gaat doen.
- Noteer enkele opmerkingen in het gedeelte "Mijn persoonlijke doelen" en "Mijn activiteiten" om jullie challenge een kickstart te geven

Tip:

Bij welpen is het handig om het formulier samen met leiding in te vullen.

Nulmeting

Naam:

Markeer met √ of X op welk niveau jij jezelf ziet voor elk van deze doelen.

Ontdekken - Ik sta aan het begin van mijn verkenning.

Verkennen - Ik ben al bezig met mijn verkenning.

Bewustwording - Ik ben klaar met mijn verkenning.

Welpen (7-11 jaar)	Ik sta aan het begin van mijn verkenning.	Ik ben al bezig met mijn verkenning.	Ik ben klaar met mijn verkenning.	Mijn persoonlijke doelen	Mijn activiteiten
	(√ or X)			Kies een probleem waaraan jij wil werken door het uitvoeren van acties (geholpen door een volwassene).	Omschrijf een activiteit of project waaraan jij gaat deelnemen (persoonlijk of met jouw team/ploeg/nest).
				Schrijf notities om jouw Champions for Nature-challenge te beginnen.	

Bewuste keuzes

1	Ik weet wat ik kan doen om gezond te leven en hoe ik mijn impact op het milieu kan verminderen.					
2	Ik verminder mijn persoonlijke wensen ten gunste van de behoeften van de natuurlijke wereld, andere mensen en toekomstige generaties.					
3	Ik gebruik elke gelegenheid voor milieuvriendelijk gedrag.					

Welpen (7-11 jaar)	Ik sta aan het begin van mijn verkenning.	Ik ben al bezig met mijn verkenning.	Ik ben klaar met mijn verkenning.	Mijn persoonlijke doelen Kies een probleem waaraan jij wil werken door het uitvoeren van acties (geholpen door een volwassene).	Mijn activiteiten Omschrijf een activiteit of project waaraan jij gaat deelnemen (persoonlijk of met jouw team/ploeg/nest).
	(√ or X)			Schrijf notities om jouwe Champions for Nature-challenge te beginnen.	

Natuur & Biodiversiteit

1	Ik ken mijn omgeving, lokale natuurgebieden en lokale soorten.					
2	Ik voel me goed en geniet van het buitenleven en waardeer de natuur.					
3	Ik respecteer andere levende organismen terwijl ik tijd doorbreng in de natuur en ik weet hoe ik me moet gedragen om te voorkomen dat ik soorten beïnvloed.					

Naam:

Scouts (11-15 jaar)	Ik sta aan het begin van mijn verkenning en ik moet meer leren over de problemen.	Ik ben bezig met mijn verkenning en ik ben een project of activiteit gestart.	Ik begrijp de problemen, neem deel aan activiteiten en projecten en promoot de oplossing van de problemen.	Mijn persoonlijke doelen Kies een probleem waaraan jij wil werken door het uitvoeren van acties (eventueel geholpen door een volwassene).	Mijn activiteiten Omschrijf een activiteit of project waaraan jij gaat deelnemen (persoonlijk of met jouw team/ploeg).
	(√ of X)			Schrijf notities om jouw Champions for Nature-challenge te beginnen.	

Bewuste keuzes

1	Ik begrijp verbanden tussen mijn levensstijl en milieuproblemen, evenals verschillen in de wereldwijde welvaartsverdeling.					
2	Ik begrijp waar mijn eten vandaan komt.					
3	Ik voel me verantwoordelijk voor de effecten van mijn gedrag op het milieu en andere mensen.					
4	Ik voel empathie voor mensen die vaak honger en armoede ervaren als gevolg van klimaatverandering en onderneem actie om getroffen individuen te ondersteunen.					
5	Ik daag mezelf en mijn vrienden uit om onze impact op het milieu te verminderen.					

Scouts (11-15 jaar)	Ik sta aan het begin van mijn verkenning en ik moet meer leren over de problemen	Ik ben op bezig met mijn verkenning en ik ben een project of activiteit gestart	Ik begrijp de problemen, neem deel aan activiteiten en projecten en promoot de oplossing van de problemen	Mijn persoonlijke doelen	Mijn activiteiten
	(√ of X)			Kies een probleem waaraan jij wil werken door het uitvoeren van acties (eventueel geholpen door een volwassene).	Omschrijf een activiteit of project waaraan jij gaat deelnemen (persoonlijk of met jouw team/ploeg).
				Schrijf notities om jouw Champions for Nature-challenge te beginnen.	

Natuur & biodiversiteit

1	Ik ken mijn omgeving, lokale natuurgebieden en lokale soorten.					
2	Ik voel me goed en geniet van het buitenleven en waardeer de natuur.					
3	Ik respecteer andere levende organismen terwijl ik tijd doorbreng in de natuur en ik weet hoe ik me moet gedragen om te voorkomen dat ik soorten beïnvloed.					
4	Ik neem deel aan evenementen die de natuur in onze regio helpen beschermen en herstellen.					

Naam:

Explorers en ouder (15+)	Ik sta aan het begin van mijn reis.	Ik ben bezig met mijn reis ik ben een project of activiteit gestart.	Ik begrijp de problemen, neem deel aan activiteiten en projecten en promoot de oplossing van de problemen.	Mijn persoonlijke doelen Kies een probleem waaraan jij wil werken door het uitvoeren van positieve acties.	Mijn activiteiten Omschrijf een activiteit of project waaraan jij gaat deelnemen (persoonlijk of met jouw team).
	(√ or X)			Schrijf notities om jouw Champions for Nature-challenge te beginnen.	

Bewuste keuzes

1	Ik begrijp het verband tussen mijn levensstijl en milieuproblemen en ik begrijp de verschillen in de wereldwijde welvaartsverdeling.					
2	Ik begrijp waar mijn eten vandaan komt.					
3	Ik voel me verantwoordelijk voor de effecten van mijn gedrag op het milieu en andere mensen.					
4	Ik voel empathie voor mensen die vaak honger en armoede ervaren als gevolg van klimaatverandering en onderneem actie om getroffen individuen te ondersteunen.					
5	Ik daag mezelf en mijn vrienden uit om onze impact op het milieu te verminderen.					
6	Ik evalueer mijn gewoontes en pas deze continu aan om ze duurzamer te maken en help anderen daarbij.					
7	Ik onderneem stappen om bij te dragen aan het helpen van mensen die lijden aan armoede en honger als gevolg van milieuproblemen.					
8	Ik help instellingen en groepen mensen te veranderen om meer duurzaam te worden.					

Explorers en ouder (15+)	Ik sta aan het begin van mijn reis	Ik ben bezig met mijn reis ik ben een project of activiteit gestart.	Ik begrijp de problemen, neem deel aan activiteiten en projecten en promoot de oplossing van de problemen.	Mijn persoonlijke doelen Kies een probleem waaraan jij wil werken door het uitvoeren van positieve acties.	Mijn activiteiten Omschrijf een activiteit of project waaraan jij gaat deelnemen (persoonlijk of met jouw team).
	(√ or X)			Schrijf notities om jouw Champions for Nature-challenge te beginnen.	

Natuur & biodiversiteit

1	Ik begrijp de oorzaken van het verlies aan biodiversiteit op zowel lokaal als mondiaal niveau.					
2	Ik kan verschillende standpunten in milieuconflicten identificeren en mijn eigen mening vormen op basis van persoonlijke waarden.					
3	Ik denk na over hoe ik mijn leven in harmonie met de natuur kan leven en hoe ik mijn samenleving kan helpen duurzamer te worden.					
4	In mijn dagelijks leven houd ik rekening met, en meet ik de impact van mijn acties op, de natuur en inspireer ik anderen om dat ook te doen.					

Aan de slag

Onderwerpen en activiteiten om competenties te ontwikkelen

Dit is een greep uit de activiteiten en onderwerpen die jullie kunnen gebruiken om de eerste fase "Bewustwording" te bereiken. Het is een keuze om de volgende onderwerpen en activiteiten te gebruiken. Jullie kunnen ook jullie eigen activiteiten bedenken, maar die moeten natuurlijk wel aansluiten bij de bovengenoemde competenties.

Kiezen jullie voor:

Bewuste keuzes

Ontwikkel duurzame gewoontes voor een milieuvriendelijke en gezonde leefstijl

Natuur & biodiversiteit

Verbind met de natuur en bescherm de natuur duurzaam.

Hoe we de activiteiten afstemmen op de SDG's

Alle volgende activiteiten sluiten aan bij de doelen van de Champions for Nature-challenge. De activiteiten dragen ook bij aan de ontwikkeling van de acht belangrijkste competenties voor duurzame ontwikkeling. De afstemming van onderwijs op duurzame ontwikkeling kan worden gedaan door belangrijke competenties voor duurzame ontwikkeling (met een moeilijk woord: transversale sleutelcompetenties voor het bereiken van alle SDG's). Deze competenties stellen jullie in staat om constructief en verantwoord om te gaan met de wereld van vandaag. De competenties beschrijven de specifieke eigenschappen die jullie nodig hebben voor actie en zelforganisatie in verschillende complexe contexten en situaties.

De belangrijkste Sustainable Development Goals competenties zijn:

- **Systeemen denken competentie:** het vermogen om relaties te herkennen en te begrijpen; om complexe systemen te analyseren; na te denken over hoe systemen zijn ingebed in verschillende domeinen en verschillende schalen; en omgaan met onzekerheid.
- **Anticiperende competentie:** het vermogen om meerdere toekomsten te begrijpen en te evalueren – mogelijk, waarschijnlijk en wenselijk; eigen visies voor de toekomst creëren; het voorzorgsbeginsel toepassen; om de gevolgen van acties te beoordelen; en om te gaan met risico's en veranderingen.
- **Normatieve competentie:** het vermogen om de normen en waarden die ten grondslag liggen aan het handelen te begrijpen en erop te reflecteren; en om te onderhandelen over duurzaamheidswaarden, principes, doelen en doelstellingen, in een context van belangenconflicten en afwegingen, onzekere kennis en tegenstrijdigheden.
- **Strategische competentie:** het vermogen om gezamenlijk innovatieve acties te ontwikkelen en uit te voeren die duurzaamheid op lokaal niveau en daarbuiten bevorderen.
- **Samenwerkingscompetentie:** het vermogen om van anderen te leren; de behoeften, perspectieven en acties van anderen begrijpen en respecteren (empathie); anderen begrijpen, ermee omgaan en er gevoelig voor zijn (empathisch leiderschap); omgaan met conflicten in een groep; en om collaboratieve en participatieve probleemoplossing te vergemakkelijken.
- **Kritische denkvaardigheid:** het vermogen om normen, praktijken en meningen in twijfel te trekken; reflecteren op de eigen waarden, percepties en acties; en stelling te nemen in het duurzaamheidsgesprek.
- **Zelfbewustwordingscompetentie:** het vermogen om te reflecteren op de eigen rol in jullie omgeving en samenleving; het eigen handelen voortdurend evalueren en motiveren; en om te gaan met jouw gevoelens en verlangens.
- **Geïntegreerde probleemoplossende competentie:** het overkoepelende vermogen om verschillende probleemoplossende kaders toe te passen op complexe duurzaamheidsproblemen en levensvatbare, inclusieve en rechtvaardige oplossingsopties te ontwikkelen die duurzame ontwikkeling bevorderen, waarbij de bovengenoemde competenties worden geïntegreerd.

Deze competenties voor duurzame ontwikkeling zullen jullie helpen om een betere observatie te hebben om de kennis, vaardigheden en houding te evalueren die tijdens de reis in het project zijn ontwikkeld.

Kom meer te weten over onderwijs voor duurzame ontwikkeling op:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>

Activiteiten

Bewuste keuzes

"Groen zijn is meer dan alleen 'eco' kopen. Het is een onvermoeibare inzet voor een duurzame levensstijl."
Jennifer Nini

Duurzame gewoonten ontwikkelen voor een milieuvriendelijke en gezonde levensstijl

7 tot 11 jaar	11 tot 15 jaar	15 jaar en ouder
Activiteit: Ecologische voetafdruk	Activiteit: Wandelen met jouw eetbril op!	Activiteit: Wat is jullie mening over...
Activiteit: Mijn milieuvriendelijke leven	Activiteit: Recycle en reduceer	Activiteit: Vier hoeken
Activiteit: Groen of rood	Activiteit: Mijn afvalmonitor	Activiteit: Voedselpiramide

Julie kunnen ook deelnemen aan de Earth Hour-viering als onderdeel van *Betere keuzes*-activiteiten. Meer informatie over Earth Hour is te vinden via deze [link](#).

Tijd

Leeftijd

Materiaal

Wat leer je?

10-15 minuten

Welpen en scouts

- Doe de test met de [online versie \(Nederlands\)](#) of [\(Engels\)](#)¹
- Pennen
- [Achtergrond-literatuur](#)²
- Kritisch denken
- Normatief

Ecologische voetafdruk

Samenvatting:

Deze activiteit helpt jullie te begrijpen hoe jij jouw CO2-voetafdruk kan verbeteren en verminderen door jullie gewoontes te veranderen.

Activiteit:

1. Breng jullie ecologische voetafdruk in kaart en bespreek hoe jullie je persoonlijke negatieve impact op het milieu kunnen verminderen.
2. Bespreek in kleine groepen de resultaten van jullie voetafdrukberekening.
3. Leg uit waarom het belangrijk is dat iedereen zijn of haar ecologische voetafdruk verkleint: door deze te verkleinen, verminderen we ook de uitstoot van broeikasgassen in de atmosfeer. Deze vermindering kan de ernst van toekomstige klimaatverandering helpen verminderen. Stel eens voor dat iedereen op een milieuvriendelijke manier voor zijn of haar consumptie zorgt. Dan hebben we een betere en gezondere wereld voor ons en de andere wezens die erop leven.
4. Er is achtergrondmateriaal beschikbaar om te gebruiken om dieper in te gaan op de berekening van de CO2-voetafdruk. Ga er eens naar op zoek. Kijk bijvoorbeeld eens [hier](#) en [hier](#).

1. Global Footprint Network
2. <https://www.footprintnetwork.org/>

10-15 minuten

Welpen en scouts

- [Duurzaam huis](#)
- [Scout Centre of Excellence for Nature and Environment \(SCENES\)](#)
- ["Get to Know SCENES" poster](#)
- [SCENES in Nederland](#)
- Pen en papier
- Kritisch denken
- Zelfbewustwording

Mijn milieuvriendelijke leven

Samenvatting:

Deze activiteit richt zich op hoe dagelijkse persoonlijke gewoontes bijdragen aan duurzaamheid. Door deze activiteit beginnen jullie na te denken over jullie dagelijkse afvalbeheergewoontes en stellen manieren voor om jullie dagelijkse praktijk te verbeteren. Het doel van de activiteit is om duurzamere dagelijkse gewoontes te ontdekken en deze over te nemen.

Activiteit:

1. Begin de discussie door het belang van verantwoorde consumptie uit te leggen en hoe afvalbeheer het klimaat en de planeet kan beïnvloeden.
2. Verdeel de groep in twee of meer teams en laat de afbeelding van het duurzame huis zien.
3. De teams moeten nadenken over de beste praktijken voor elk huis en manieren om het duurzamer en milieuvriendelijker te maken.
4. Na het brainstormen schrijven jullie de ideeën op kleine stukjes papier (zoals post-its) en plakken jullie ze op de afbeelding van het duurzame huis.
5. Kom weer bij elkaar en bespreek wat er is opgeschreven. Beslis samen over de beste ideeën om te gebruiken.
6. Na overeenstemming te hebben bereikt over de beste oplossingen, delen jullie ideeën met de andere teams.

Relevante informatie vooraf:

- Benadruk hoe onze acties thuis een invloed hebben op de omgeving en het milieu.
- Er zijn geen goede of foute antwoorden. Iedereen kan verschillende praktijken toepassen, zolang deze maar milieuvriendelijk zijn.
- Beloof met elkaar om jullie dagelijkse gewoonten te veranderen, duurzamer te zijn en milieubewustzijn te verspreiden, in ieder geval thuis en met familieleden en vrienden.
- Denk na over jullie dagelijkse dingen, zoals vriendenbijeenkomsten, kampen en Scoutinggebouwen. Hoe zijn deze te verbeteren?

Debriefing vragen:

- Welke actie gaan jullie ondernemen om de praktijken in jouw huis, vriendenbijeenkomsten, kampen, school, enz. te verbeteren?
- Hoe kun jij de bewustwording over duurzaamheid vergroten en een milieuvriendelijk leven leiden in jouw eigen omgeving?

15-20 minuten

Welpen en scouts

- 1 set groene en rode 'stemkaartjes' per persoon

- Systemdenken
- Kritisch denken
- Zelfbewustwording

Groen of rood³

Samenvatting:

Het doel van deze activiteit is om jullie te laten nadenken over verschillende uitspraken en jullie eigen gedachten te ontwikkelen. Het gaat over het onderwerp gezonde levensstijl en duurzaamheid door manieren te zien die verband houden met gezonde en duurzame gewoonten.

Activiteit:

1. Leg uit dat er verschillende stellingen zijn en dat je kunt laten zien of je het ermee eens of oneens bent, door twee verschillende soorten kaarten te laten zien: Mee eens is groen, niet mee eens is rood.
2. Geef iedereen een set kaarten: één groene en één rode.
3. Laat zien hoe de kaarten werken, door juiste kaart in de hand te nemen en op te steken.
4. Oefen met één eenvoudig voorbeeld voordat je begint met de gekozen uitspraken. Bijvoorbeeld: Ik vind honden leuker dan katten.

3. Bewerkt naar "[Methodologies for the future](#)" van WWF

5. Start de activiteit door de stellingen te lezen of te tonen. Jullie kunnen de voorbeelden hier gebruiken en anderen toevoegen:
  - A. Herbruikbaar materiaal kopen is gewoon duur en niet nodig.
  - B. Het is mogelijk om onze eigen kruiden te kweken. Het is gezonder en milieuvriendelijker!
  - C. Het is onmogelijk om onze vleesconsumptie te veranderen/te verminderen. We kunnen geen alternatief eiwit vinden.
  - D. Lokaal voedsel kopen is beter voor onze gezondheid en voor het milieu.
  - E. Een duurzame levensstijl is de toekomst!
6. Hang de uitkomsten van de stemmingen op een zichtbare plaats op en als jullie klaar zijn met de lijst met stellingen, bespreken jullie de uitkomsten met elkaar en stemmen erover.

Relevante informatie vooraf:

- Na het stemmen kan een discussie worden gehouden om de meningen en ideeën van iedereen te leren kennen.
- Maak duidelijk dat iedereen de mening van de ander moet respecteren en goed naar elkaar moet luisteren.
- Gebruik één of meer de 10 [dialoogprincipes \(in het Engels\)](#) om het gesprek goed te laten verlopen.
- De discussies die zowel voor als na het stemmen worden gehouden, zijn de belangrijkste doelen van deze activiteit, dus zorg ervoor dat er tijd is voor discussies, hetzij twee-aan-twee of in groepen.
- Stemmen is ook een handige manier om lezingen en paneldebatten interactiever te maken en ook om eindeloze discussies en debatten te onderbreken of af te sluiten.

Wandelen met jouw eetbril op!⁴

1 uur

Scouts en explorers

- Pennen
- Flipover
- Post-its

- Systeemdenken
- Kritisch denken
- Toekomstdenken
- Strategisch

Samenvatting:

Aandacht besteden aan objecten in de omgeving die verband houden met de consumptie en productie van voedsel.

Activiteit:

1. **Wandeling in de buurt:** Ga eens rondlopen in jouw omgeving om dingen te vinden die te maken hebben met voedsel, voedselproductie, consumptie, opslag, enz. Loop met een groepje door jullie buurt, wat zien jullie dat doet denken aan eten? Misschien zien jullie:
  - Velden van maïs of gierst die kunnen worden gebruikt voor het maken van brood.
  - Een leeg blikje dat in de sloot ligt dat iemand achteloos heeft weggegooid.
  - Een vrachtwagen die melk van een boerderij naar de zuivelfabriek vervoert.
  - Iemand die boodschappentassen bij zich heeft op weg naar huis van de supermarkt.
  - Een koe die doet denken aan jouw ontbijt met brood, boter en kaas.
  - Een meer of een vis.
  - Een schip met bananen.
  - Een kat die op muizen jaagt.
  - Uitwerpselen van dieren.
  - Een appelboom.
  - Een blad waaraan een rups heeft geknabbeld.
2. **Rapporteren:** Vertel elkaar wat jullie gezien en ervaren hebben.
3. **Ontdek de voedselketen:** Probeer een voedselketen te creëren, het begin tot eind. Voorbeeld van een sinaasappel: zaadje-boom-sinaasappel-fruit-fabriek-sap-sapverpakking-supermarkt-keuken-afval .
4. Bewerkt naar "[Methodologies for the future](#)" van WWF

4. **Duurzaam gebruik:** Probeer met elkaar in een gesprek de reis die dat eten maakt voor te stellen en maak er een tekening van.

Of werk met kaartjes om die reis voor te stellen. Gebruik een apart kaartje voor elke verschillende stap (één op elke kaartje) en bouw zo de verbindingsketen na. Of teken met een dikke stift een schema.

Is de voedselketen duurzaam? Hoe kan de keten duurzamer worden?

Stel nu een nieuwe verbindingsketen voor. Voeg meer stappen toe als jullie denken dat dit nodig is of verwijder stappen die niet duurzaam zijn.

Relevante informatie vooraf:

- Duurzaam eten ([Duurzaam eten in 7 stappen | Voedingscentrum](#))

Wanneer we praten over duurzame voedselketens, bedoelen we voedsel, landbouw en praktijken die de gezondheid en het welzijn van mensen en dieren verbeteren, de werk- en leefomgeving verbeteren, gelijkheid bevorderen en de samenleving en cultuur verrijken.

'Duurzaam voedsel' verwijst naar voedsel dat aan een aantal criteria voldoet, waaronder:

- **Dichtbij** – afkomstig van de dichtstbijzijnde haalbare bron of het minimaliseren van het energieverbruik.
- **Gezond** als onderdeel van een uitgebalanceerd dieet en zonder schadelijke biologische of chemische verontreinigingen.
- **Eerlijk of coöperatief verhandeld** tussen producenten, verwerkers, detailhandelaren en consumenten.
- **Zonder uitbuiting** van werknemers in de voedingssector op het gebied van loon en voorwaarden.
- **Milieuvriendelijk** of gunstig bij de productie ervan (bijv. biologisch).
- **Toegankelijk** zowel in termen van geografische toegankelijkheid als betaalbaarheid.
- Hoge normen voor **dierenwelzijn** in zowel productie als transport.
- **Maatschappelijk inclusief** voor alle mensen in de samenleving.
- Stimuleren van **kennis en begrip** van voedsel en eetcultuur.

10-15 minuten

Welpen en scouts

- 1 set afvalproducten of maak 1 setje kaarten die afval voorstellen
- Een mat met vier vakken of vier dozen

- Systeemdenken
- Samenwerking
- Kritisch denken

Recycle en reduceer

Samenvatting:

Deze activiteit helpt jullie het verschil zien tussen recycling en afvalvermindering en hoe jullie je consumptie verantwoord en milieuvriendelijker kunnen maken.

Activiteit:

1. Maak een mat met vier vakken of gebruik vier dozen met de volgende vier categorieën: aluminium, compost, papier of plastic.
2. Maak vier groepjes.
3. Geef elk groepje een papieren zak met daarin een set spelkaarten.
4. Om de beurt pakt iemand een afvalproduct of kaart met een afvalproduct en legt deze in de juiste categorie op de mat.
5. Wanneer alle afval in de juiste categorieën is gesorteerd: geef punten voor de kaarten die in de juiste categorie zijn geplaatst. Het team met de meeste punten wint!

Relevante informatie vooraf:

- Heeft recycling een negatief, neutraal of positief effect op de natuur? Recycling lijkt misschien positief, maar heeft juist een neutraal effect op het milieu.
- Hoe zit het dan met verminderen? Onder hergebruik wordt verstaan het hergebruiken van het materiaal dat je al hebt verbruikt voor een ander doel. Dit is de juiste impact die we nodig hebben om een beter milieu te creëren en de natuur te behouden. Als we beginnen met het verminderen van het verbruik van de niet-milieuvriendelijke stof, zullen de meeste bedrijven stoppen met de productie van deze materialen. We moeten bij onszelf beginnen en een goed voorbeeld zijn voor anderen. Zo niet nu, wanneer dan wel? Indien wij niet, wie doet het dan?
- Centrale vraag is dus: hoe kunnen we ons verbruik verminderen?
- Er zijn kleine stappen die jij zelf kunt nemen, maar elke stap heeft echt een enorme impact op de planeet. Hier zijn enkele ideeën:
  - Breng een eigen boodschappentas mee.
  - Stop met het kopen van flessenwater, breng in plaats daarvan jouw eigen fles mee en gebruik water uit de kraan.
  - Breng jouw eigen thermoskan mee naar de koffieshop.
  - Kies karton boven plastic zakken.
  - Zeg nee tegen rietjes.
  - Koop geen wegwerpscheermesjes.
  - Denk na over de manier waarop jij voedsel bewaart.

2-3x 4 uur

Scouts

- Pen en notitieblok

- Systemdenken
- Zelfbewustwording
- Kritisch denken
- Probleem oplossen

Mijn afvalmonitor

Samenvatting:

Deze activiteit geeft een idee van hoeveel afval er wordt geproduceerd en hoeveel mensen bijdragen aan de ophoping van afval. Tijdens de activiteit zullen jullie ideeën ontwikkelen om afval te verminderen.

Activiteit:

Week 1/ Afval registreren – Iedereen houdt gedurende een week nauwkeurig bij hoeveel afval jullie thuis produceren. Jullie wegen de hoeveelheid en sorteren het afval dat thuis geproduceerd wordt. Dat schrijven jullie op. Bekijk samen online de afvalstatistieken van jullie stad of dorp.

Week 2/ Vergelijk en ontdek – Vergelijk jullie statistieken en bespreek de redenen voor een hogere of een lagere afvalproductie. Bespreek ook andere onderwerpen met betrekking tot afvalbeheer, zoals:

- Waar gaat het afval naartoe?
- Hoe wordt organisch GFT-afval beheerd, wordt het ingezameld of gebruikt voor compost?
- Hoe worden de verschillende soorten afval ingedeeld?
- Hoeveel soorten afval worden er in jouw gemeente gescheiden?

Week 3/ Bezoek een lokale afvalverwerker - Organiseer een bezoek aan een plaatselijke afvalverwerkingsinstallatie.

Het is een plek om te leren waar het afval naartoe gaat en om meer vragen te stellen over hoe ermee om te gaan.

Na afloop:

- Wat hebben jullie gezien en meegemaakt bij de plaatselijke afvalverwerkingsinstallatie?
- Denken jullie dat al het afval dat daar geproduceerd moet worden überhaupt geproduceerd moet worden?
- Zijn er alternatieven om zoveel afval te vermijden?
- Waar kunnen jullie beginnen met het verminderen van een deel van jullie eigen afval?

Wat is jullie mening over...⁵

30-40 minuten

Explorers

- Afbeeldingen van milieuproblemen
- Duct-tape, touw of krijt om een lijn op de vloer te tekenen

- Systeemdenken
- Zelfbewustwording
- Kritisch denken

Samenvatting:

Deze activiteit onderzoekt de houding, waarden en perspectieven van mensen op duurzaamheid en natuur. Het stelt jullie in staat om respectvol verschillende standpunten uit te dagen en aan te moedigen jullie mening positief te communiceren.

Activiteit:

1. Maak een lange lijn op de vloer met duct-tape of een touw. Geef langs de lijn de cijfers 1 t/m 6 aan.
2. Geef iedereen een aantal pennen in verschillende kleuren en één vel A4, waarop je jouw mening kan schrijven tijdens deze activiteit.
3. Leg uit dat er een reeks uitspraken of afbeeldingen zal worden gepresenteerd. Elke keer beslissen jullie hoe sterk jullie het met de stelling eens of oneens zijn, (of denken dat het duurzaam is of niet), gaan jullie op nummer 1 (mee eens) of nummer 6 (oneens) staan. Jullie kunnen ook tussen de nummers gaan staan. Eenmaal langs de lijn kijken we waar iedereen staat. Deel ideeën en standpunten met degenen die (ongeveer) in dezelfde positie of naast jullie staan. Daarna bespreken we het met de hele groep.
4. Lees de eerste stelling voor. Jullie hebben de stelling eerder (samen) bedacht. Enkele voorbeelden van stellingen zijn:
  - a. De natuur is belangrijker dan de mens.
  - b. Iedereen moet minder energie verbruiken!
  - c. Iedereen is verantwoordelijk voor milieubehoud.
  - d. We mogen geen bomen kappen. Gezond verstand helpt ons het milieu beter te beschermen, dan de dingen die we tegenwoordig op school leren.
  - e. Mensen wassen hun handen na een toiletbezoek en voor het eten.
  - f. Heide en moerasgebieden cultiveren om huizen op te bouwen.
  - g. Bomen kappen voor landbouwgrond of wegen.
  - h. Nieuwe producten kopen of recyclen, hergebruiken en repareren.

5. Aangepast van "[Methodologies for the future](#)" van het WNF

5. Variatie: gebruik foto's uit de krant. Geef op de lijn aan hoe sterk jullie het er mee (on-)eens zijn of iets duurzaam is. Vraag vervolgens hoe een niet-duurzame actie duurzaam gemaakt kan worden.

Relevante informatie vooraf

- Leg voor het begin van de oefening uit dat iedereen op een respectvolle manier zijn mening over de verschillende onderwerpen kan uiten. Op dezelfde manier zal niemand worden beoordeeld op zijn mening over de besproken onderwerpen.
- Gebruik één of meer de 10 [dialoogprincipes \(in het Engels\)](#) om het gesprek goed te laten verlopen.
- Na het horen van de argumenten die door anderen naar voren zijn gebracht, kunnen mensen misschien van positie veranderen.
- Als vervolg kun je op een later tijdstip dezelfde vragen opnieuw stellen en kijken of de aanvankelijke opvattingen zijn veranderd en zo ja, op welke manier.

20-30 minuten

Explorers

- Geen materiaal nodig

- Zelfbewustwording
- Kritisch denken

Vier hoeken⁶

Samenvatting:

Het doel van deze activiteit is om jullie te helpen meningen te delen en na te denken over de meningen, perspectieven en waarden van anderen, gerelateerd aan duurzame productie.

Activiteit:

1. Zoek een gebied of ruimte waar vier hoeken gemakkelijk kunnen worden gemarkeerd met een gemarkeerd vierkant op de grond.
2. Leg uit dat jullie vragen kunnen beantwoorden door te verplaatsen en één van de vier mogelijke antwoorden te kiezen. Elke antwoordoptie komt overeen met één van de vier hoeken van de ruimte. Iedereen kan lopen naar één van de vier hoeken om daarmee de keuze voor een voorkeur aan te geven.
3. Begin allemaal in het midden van de ruimte, klaar om de vragen te horen en naar jouw voorkeurspositie te lopen.
4. Lees de vraag voor en geef aan welke hoek van de ruimte aan welk alternatief is toegewezen. Iedereen gaat zonder te praten naar de hoek die zijn of haar voorkeur weerspiegelt.
5. Zodra iedereen in de hoek van zijn of haar keuze staat, geeft de gespreksleider het woord aan een aantal mensen om te vertellen waarom jullie voor die hoek kiezen. De gespreksleider biedt de mogelijkheid aan verschillende mensen in verschillende hoeken. Je mag van hoek veranderen als je van gedachten verandert.

6. Aangepast van "[Methodologies for the future](#)" van het WNF

Relevante informatie vooraf

- Iedereen wordt aangemoedigd om onafhankelijk te denken en een eigen keuze te maken.
- Probeer voorafgaand aan de activiteit een eigen onderzoek te doen om de kennis te vergroten in de vragen die jullie gaat stellen.
- Hieronder volgen twee voorbeelden met betrekking tot de omgeving, maar er kunnen meer vragen voor de explorers bedacht worden om te bespreken:
  - Wat is voor jou het belangrijkste als jij een nieuw kledingstuk koopt? De prijs / Hoe modieus het is / Hoe het werd geproduceerd / Geen van de andere.
  - Wie is verantwoordelijk voor de duurzaamheid van producten? Gewone mensen / De geïndustrialiseerde landen / De regering / Geen van de anderen.

1,5 uur

Explorers en ouder

- Tabel voor voedselschema van de week

- Voedselpiramide

- Zelfbewustwording
- Kritisch denken

Voedselpiramide

Samenvatting:

Deze activiteit gaat over het begrijpen van de impact die jouw dagelijkse voedselkeuze heeft op het milieu en hoe een uitgebalanceerd dieet goed is voor zowel jouw gezondheid als het evenwicht van de planeet. Jullie gaan nadenken over jullie dieet en de aanbevolen voedingspiramide voor voeding.

Activiteit:

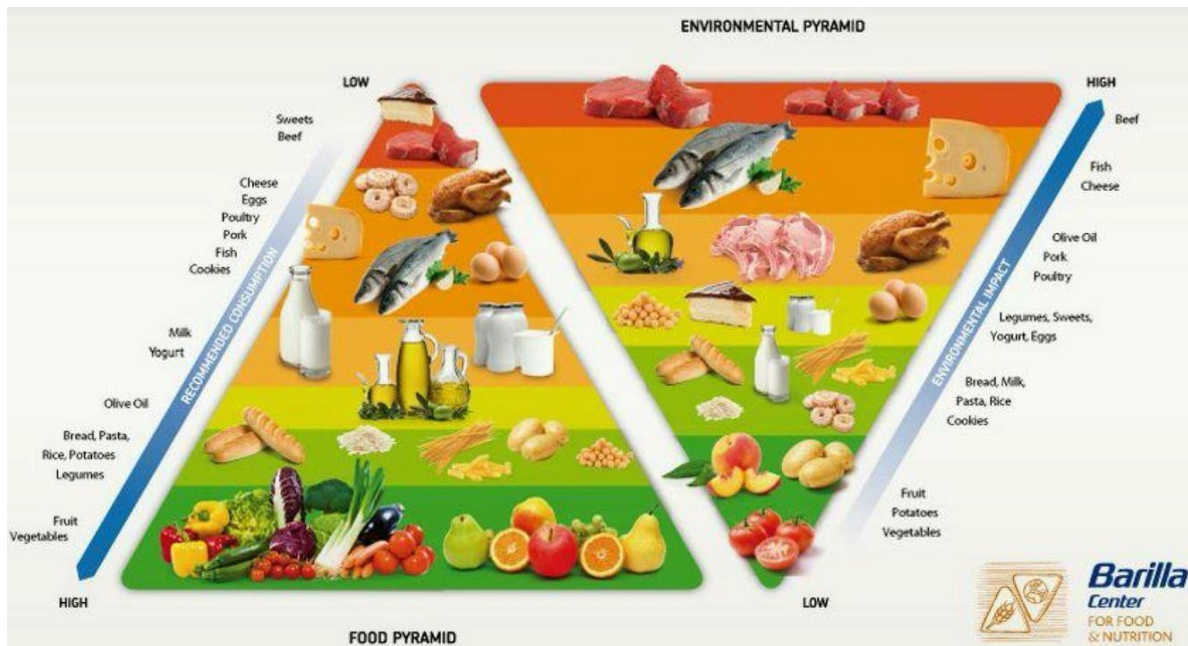
1. Ga als groep bij elkaar te zitten om uit te wisselen wat jullie favoriete eten en drinken is. Hoe vaak eet of drink jij dat? Kijk naar de tabel voor wekelijkse voeding en markeer de frequentie. Als jullie klaar zijn, tel dan alle punten voor elke voedselcategorie op en schijf deze aan het einde van de tabel.
2. Vul de treden van de lege piramide in volgens de opeenvolging van het voedsel - het grootste getal is de basis van de piramide, het kleinste is de bovenkant. Als jij gedurende de week niet alle soorten voedsel hebt gehad, laat dan zoveel piramidestappen weg als voedselsoorten die jij niet onderaan de piramide had.
3. Bekijk de standaard voedselpiramide⁷. Vergelijk deze met jouw eigen piramide. Stel de volgende vragen: Wat zijn de verschillen? Eten jullie te veel of te weinig van een bepaalde voedingssoort?
4. Vergelijk jouw voedselpiramide met de milieu-impactpiramide⁷. Stel de volgende vragen: Zie jij voedsel dat jij eet met een hoge milieu-impact? Zo ja, eet jij te veel van dit voedsel? Zou jij iets anders kunnen eten in plaats van wat beter is voor jouw gezondheid en het milieu?

Wissel met elkaar uit wat jullie hebben ontdekt.

7. [Barilla Centre for Food and Nutrition](#)

Relevante informatie vooraf

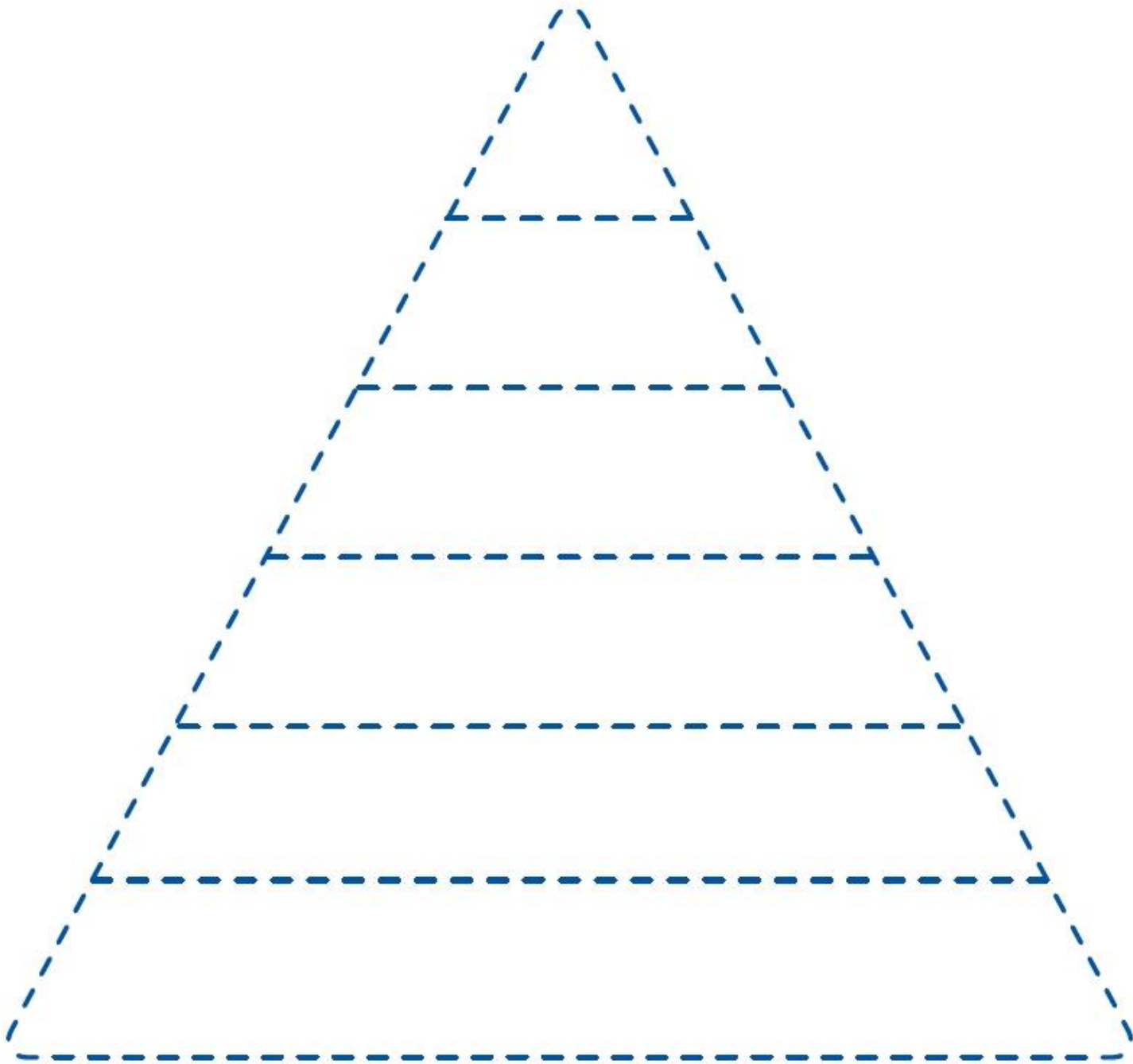
1. De verstrekte piramideafbeelding is als voorbeeld gericht op een mediterraan dieet. Kijk of je op internet de milieupiramide van jouw land kunt vinden.
2. De verstrekte afbeelding is bedoeld voor mensen boven de 15 jaar of ouder. Ga eventueel op zoek naar een voedingspiramide die past bij de plaats waar jullie wonen.

Voedseltype	Dag 1			Dag 2			Dag 3			Dag 4			Dag 5			Dag 6			Dag 7			Totaal						
Snoep, rood vlees (koe, varken)	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D				
Kaas, ei, wit vlees (kip, kalkoen), vis	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	
Melk, yoghurt	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	
Olie, gedroogd fruit	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	
Brood, pasta, aardappels, rijst	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	
Fruit & groente	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	O	L	D	

O = ontbijt, L = lunch, D = diner

Activiteiten

Natuur & biodiversiteit

"We hebben toch zeker de verantwoordelijkheid om voor toekomstige generaties een planeet achter te laten die gezond en bewoonbaar is voor alle soorten."

David Attenborough

Verbinding maken met de natuur en deze duurzaam beschermen

7 tot 11 jaar	11 tot 15 jaar	15 jaar en ouder
Activiteit: Wat loopt er gevaar?	Activiteit: Web van het leven	Activiteit: M.O.E.
Activiteit: De natuur ontdekken met INaturalist	Activiteit: De natuur ontdekken met INaturalist – next level	Activiteit: Verhalen vertellen - PixarPitch
Activiteit: BioBlitz – Verkenning natuurgebied	Activiteit: Eén planeet	
Activiteit: Minimale impact op natuur	Activiteit: Leren over het planten van bomen	

Tijd

Leeftijd

Materiaal

Wat leer je?

Week 1 - voorbereiding

Week 2 – 1 uur

Welpen en scouts

- Grote paperclips (evt. in kleur), 2 per persoon
- Invasieve soorten kaarten met namen (rood)
- Inheemse soorten kaarten (groen)
- Lijst met lokale bedreigde diersoorten
- Systeemdenken
- Kritisch denken

Wat loopt er gevaar?⁹

Samenvatting:

Deze activiteit is gebaseerd op het steen-papier-schaar spel en laat jongeren de effecten ervaren van invasieve soorten, zowel op een ecosysteem als de inheemse soorten daarbinnen. Het spel is aanpasbaar en er kunnen soorten uit jullie eigen omgeving die bedreigt zijn worden opgenomen in het spel.

Activiteit:

1. Iedereen begint het spel als een bedreigde inheemse soort en krijgt één kaart en twee paperclips. Deze paperclips stellen het eigen leven en het leven van de nakomelingen (de toekomst van de soort) voor.
2. Kijk voordat het spel begint welke andere inheemse soorten er in het spel zitten.
3. Leg de spelregels van steen-papier-schaar uit.
4. Na het startsignaal zoekt iedereen een tegenstander en beginnen jullie te spelen. Winnaars krijgen één paperclip van de verliezer.
5. Als een speler al zijn paperclips kwijt is, gaat deze persoon naar de spelleiding om een nieuwe kaart te vragen. Jullie krijgen dan een nieuwe kaart met een invasieve soort (rode kaart) erop. Invasieve soorten vormen een bedreiging voor de eigen lokale ecosystemen. Dit wordt de nieuwe soort. De inheemse soort is verdrongen.

9. Lower Thames Valley Conservation Authority

6. Invasieve soorten-spelers hebben voordeel. Het spel gaat verder met de volgende regels:
  - a. Als invasieve soorten winnen van een inheemse soort krijgen de invasieve soort twee paperclips van de inheemse soort.
  - b. Als invasieve soorten verliezen van een inheemse soort geeft de invasieve soort één paperclip aan de inheemse soort.
  - c. Als invasieve soorten verliezen van een invasieve soort-speler geven ze één paperclip aan de ander.
7. Als een invasieve soort al zijn paperclips verliest, blijven ze spelen, maar kunnen ze zich alleen richten op de inheemse soorten totdat ze een paperclip winnen.
8. Het spel eindigt wanneer alle spelers invasieve soorten worden (de spelleiding moet het aantal spelers en het aantal uitgedeelde invasieve soorten-kaarten bijhouden). Iedereen telt het aantal paperclips om erachter te komen welke invasieve soorten de meeste impact hadden op het ecosysteem.
9. Houd extra rondes om spelers te laten ervaren hoe snel ecosystemen kunnen worden beïnvloed door invasieve soorten als deze niet door ons worden geholpen.

Enkele evaluatievragen:

1. Hoe beïnvloeden invasieve soorten het inheemse ecosysteem?
2. Hoe zijn deze invasieve soorten hier terecht zijn gekomen?
3. Wie lijden eronder als invasieve soorten ongecontroleerd blijven?
4. Wat kunnen we doen aan de verspreiding van uitheemse soorten?
5. Hoe kunnen we de verspreiding en introductie van uitheemse soorten planten en andere levende organismen stoppen?

Week 3 – Extra verdieping

Onderzoek hoe de verspreiding van de invasieve soort die in het spel zitten, kunnen voorkomen. Groepsonderzoek en -projecten kunnen het resultaat zijn, waarbij presentaties van bevindingen worden aangemoedigd.

Relevante informatie vooraf:

- Invasieve soorten zijn niet-inheems en horen niet thuis in de ecosystemen waar ze naartoe zijn gebracht. Mensen zijn verantwoordelijk voor de introductie van deze soorten.

- Invasieve soorten hebben het voordeel dat er geen andere soorten in de nieuwe omgeving ze willen eten of gebruiken. Ze hebben dus geen vijanden. Bovendien kunnen ze zich snel voortplanten en vermenigvuldigen.
- Sommige invasieve soorten kunnen bestaande inheemse organismen wegconcurreren om hulpbronnen en ervoor zorgen dat deze inheemse soorten verdwijnen.
- Sommige invasieve soorten hebben afweermechanismen zoals chemicaliën of stekels die inheemse carnivoren en herbivoren niet kunnen overwinnen. Hierdoor hebben de invasieve soorten geen natuurlijke vijanden, waardoor de populatie kan blijven groeien.
- Invasieve soorten hebben een enorm effect op de inheemse biodiversiteit.

Spelers moeten zich in de uitdagingen waarmee inheemse soorten worden geconfronteerd kunnen inleven en de bedreiging herkennen die invasieve soorten vormen voor onze inheemse ecosystemen. Afbeeldingen/grafieken kunnen worden gebruikt om te laten zien hoe snel deze invasieve overname kan plaatsvinden en zouden vragen moeten oproepen over waarom dit gebeurt en wat eraan gedaan kan worden.

De menselijke verbinding met ecosystemen en het milieu. Als één ecosysteem lijdt, lijden wij. Doel is dat jullie je ervan bewust wordt dat invasieve soorten niet het enige zijn waar onze inheemse soorten mee te maken hebben. Habitatverlies is een andere grote zorg wereldwijd. Klimaatverandering en broeikasgassen samen met vervuiling zijn andere zorgen. Al deze uitdagingen worden verergerd door een gebrek aan menselijke zorg en menselijke non-interventie.

Variatie: Registreer het aantal inheemse en invasieve soorten aan het begin en om de paar minuten erna om een grafiek te maken waaruit grafieken kunnen worden afgeleid.

Tijd (minuten)	# van inheemse soorten	# van invasieve soorten
Start		
2		
4		
6		
8		
10		

20 - 30 minuten

Welpen en scouts

- [De app Seek van iNaturalist](#)
- Een computer of telefoon met internet
- [Handleiding Seek version 2.0](#)
- [Our Planet Lab toolkit](#)
- Mobiele telefoon voor de app
- Systeemdenken
- Kritisch denken

De natuur ontdekken met iNaturalist¹⁰

Samenvatting:

De scouts worden uitgenodigd om de app te gebruiken tijdens een opkomst of kamp om de natuurlijke omgeving rondom hen te ontdekken. Aan het einde van de activiteit begrijpen jullie het belang van biodiversiteit en hoe jullie actie kunnen ondernemen om deze te behouden.

Activiteit:

1. De spelleiding laat jongeren kennismaken met de Seek app en biodiversiteit, met hulp van [een video instructie](#), waarmee je ook jouw eigen telefoon kunt gebruiken om toegang te krijgen tot de app. Dit is een introductie die wordt gevolgd door activiteiten waarbij jullie deze app kunnen gebruiken, bijvoorbeeld tijdens een hike of andere buitenactiviteiten.
2. Je kunt ook kiezen om eerst foto's te maken en deze dan te uploaden op een PC. Je hoeft dan geen app te downloaden, maar het werkt minder snel. De app kun je buiten direct gebruiken.
3. Een deel van de activiteiten en begeleiding zijn te halen uit de WOSM toolkit [Our Planet Lab](#). Deze toolkit is in het Engels.
4. Tijdens de activiteit komen jullie meer te weten komen over ten minste drie soorten wilde dieren of planten en na voltooiing bespreken jullie wat je over deze soorten hebben ontdekt.

10. [Seek by iNaturalist](#)

Relevante informatie vooraf:

Over de Seek by iNaturalist app

De Seek-app, die deel uitmaakt van het iNaturalist-platform (een gezamenlijk initiatief van de California Academy of Sciences en de National Geographic Society), bestaat uit een reeks educatieve tools die door het WWF en Netflix worden gepresenteerd om jongeren te betrekken bij het wereldwijde gesprek over het sparen van onze planeet.

Er is een toolkit 'Citizen Science for Our Planet' beschikbaar voor scholen, hogescholen, universiteiten en jeugdgroepen, zoals Scouting. Gebruikers kunnen de vernieuwde app 'Seek' gebruiken of de offline opnametools die worden aangeboden om de lokale biodiversiteit te monitoren en een actieplan voor biodiversiteit te starten om de omstandigheden voor dieren in het wild in jullie eigen omgeving te verbeteren.

Evaluatievragen

- Kan deze app nuttig zijn om activiteiten in jouw Scoutinggroep te doen?
- Bij welke activiteiten kunnen jullie deze app gebruiken?
- Hoe kan deze app jullie helpen de biodiversiteit van de planeet te beschermen?

2 uur in week 1,
4 uur in week 2,
groepswerk in week 3

Welpen en scouts

- Week 1: video of foto's, computer of kaarten
- Week 2: per groep een stuk touw, vergrootglas, clipboard met papier en camera
- Week 3: data, foto's en voorbeelden die verzameld zijn

- Systeemenken
- Samenwerking

BioBlitz – Verkenning natuurgebied¹¹

Samenvatting:

De scouts werken samen bij het organiseren en uitvoeren van een BioBlitz, waarbij in korte tijd zoveel mogelijk soorten in een specifiek gebied worden gevonden en geïdentificeerd. Bij een BioBlitz werken wetenschappers, families, studenten, docenten en andere mensen in jullie omgeving samen om een momentopname te maken van de biodiversiteit van een gebied.

Activiteit:

Week 1 – Voorbereiden van de Bioblitz

1. Leg uit dat jullie gaan deelnemen aan een Bioblitz. Samen kiezen jullie een natuurgebied om te verkennen en erover te leren. Het kan een natuurreservaat, een nationaal park of zelfs een stadspark zijn. Bespreek gebieden in de buurt waar jullie in jullie eigen omgeving naar biodiversiteit kunnen zoeken.
2. Introduceer de begrippen biodiversiteit en een BioBlitz. Jullie gaan een 'virtual-video-bioblitz' doen terwijl jullie een clip bekijken, bijvoorbeeld van [Alec in WILDerland](#) een 13-jarige scout uit Amerika of bekijk een selectie van foto's. Welke soorten ken je wel en welke soorten ken je niet?
3. Praat over wat ze in de video of foto's hebben gezien en vraag: waarom zou het nuttig zijn om alle soorten in een natuurgebied te inventariseren?
4. Verken het studiegebied online, bijvoorbeeld met Google Maps of [Waarneming.nl](#). Vraag om een kaart te zoeken en te maken van het geselecteerde gebied waar de groep de BioBlitz zal leiden. Vraag: Welke fysieke kenmerken herken jij? In welke gebieden verwacht jij een verscheidenheid aan soorten te vinden? Welke menselijke gebieden de biodiversiteit kunnen beïnvloeden, inventariseer je als onderdeel van de BioBlitz?

11. [BioBlitz by National Geographic](#)

5. Maak vooraf afspraken. Bespreek met de elkaar hoe jullie kunnen werken met de tijd die beschikbaar is om de BioBlitz uit te voeren. Jullie werken als een nest of ploeg. Markeer op een kaart waar de andere nesten of ploegen zich waarschijnlijk zullen bevinden. Iedereen neemt een notitieboekje en potlood mee.
6. Waar hebben jullie verschillende planten gezien? Waar hebben jullie verschillende dieren gezien? In welke habitats en onder welke omstandigheden kunnen dieren en planten overleven? Gebruik de Seek-app of Waarneming.nl om namen bij soorten te zoeken.

Week 2 - De BioBlitz uitvoeren

1. Eenmaal op de locatie die jullie voor de expeditie geselecteerd hebben, nemen jullie eerst de tijd voor stille observatie en daarna voor een team-observatie, waarbij jullie met elkaar kunnen communiceren.
2. Ga eerst ongeveer vijf minuten stil zitten en observeer de omgeving. Schrijf op een papier alle levende wezens die jullie zien, horen of ruiken (in woorden, door te tekenen of te beschrijven). Als jullie dieren opmerken, maak dan aantekeningen op de datasheets of maak een foto als dat mogelijk is.
3. Kies voorafgaand of na de stille observatie per persoon een studiegebied. Een hoelahoep of een touw kan worden gebruikt om het studiegebied te markeren.
4. Tijdens de BioBlitz markeert iedereen de bevindingen op een kaart van het studiegebied en zet ook zoveel mogelijk informatie over de gevonden soorten op het clipboard.
5. Identificeer soorten. Wanneer iedereen klaar is met de inventarisatie, gaan jullie terug naar jullie Scoutinggebouw.
6. Bespreek vooraf eventuele uitdagingen, zoals het nemen van monsters van zeer kleine organismen, vliegende of kruipende organismen of fysieke factoren zoals regen en wind. Bespreek mogelijke effecten op de gegevens.

Week 3 - Onderzoek

1. Raadpleeg deskundige bronnen, zoals veldgidsen, om organismen te identificeren die zijn waargenomen in de BioBlitz en meer informatie toe te voegen aan het clipboard.
2. Bundel de resultaten op een kaart en deel gegevens:
  - a. Hoeveel soorten zijn er gevonden?
  - b. Welke soorten zijn waar gevonden?
  - c. In welke verschillende habitats zijn de soorten aangetroffen?
  - d. Welke soorten zijn bij elkaar in de buurt gevonden?
  - e. Welke abiotische factoren kunnen van invloed zijn geweest op de gevonden soorten?
  - f. Hoe kunnen de onderzoeksmethoden van de groep de gevonden soort hebben beïnvloed?
  - g. Wat zouden jullie anders doen als jullie een andere BioBlitz zouden houden?
3. Maak een kaart met de verspreiding van verschillende soorten binnen het studiegebied. Zoek afbeeldingen van gevonden soorten of gebruik de foto's die je hebt gemaakt om het op de kaart te plakken en zo een visuele weergave van biodiversiteit van het gebied weer te geven voor andere groepjes en voor andere mensen.
4. Bespreek de bevindingen. Bespreek biodiversiteit binnen en tussen de geïnventariseerde gebieden.

Relevante informatie vooraf:

- **Wat is een Bioblitz:** een evenement waarbij teams van burgerwetenschappers helpen om zoveel mogelijk soorten in een natuurlijk gebied te identificeren. Jullie kunnen meer informatie krijgen op de website van [Seek van iNaturalist](#).
- Planten hebben doorgaans aarde, water en zonlicht nodig; dieren in het wild hebben voedsel, water, onderdak en ruimte nodig.
- Smartphone-technologieën en apps zoals [iNaturalist](#) maken het verzamelen van foto's en biologische informatie over planten en dieren gemakkelijk als onderdeel van een BioBlitz. Deze kwalitatief goede gegevens worden geüpload naar [iNaturalist](#) als onderdeel van de Global Biodiversity Information Facility, een open-source database die wordt gebruikt door wetenschappers en beleidsmakers over de hele wereld.
- Beslis van tevoren of jullie stenen of grond mogen verplaatsen om soorten te zoeken. Een goede algemene regel is dat jullie een steen mogen optillen, maar terug moeten leggen waar je hem hebt gevonden. Neem geen enkele soort van de onderzoekslocatie mee en verlaat de locatie zoals jullie deze hebben gevonden. Bedenk samen of het inventariseren in de vroege ochtend of tijdens een warmer seizoen andere resultaten kan opleveren.

40 minuten

Welpen

- [Set of 'A World without Rainforest'](#)

- Systeemdenken
- Toekomstdenken

Minimale impact op natuur¹²

Samenvatting:

Onderzoek wat er lokaal en wereldwijd zal gebeuren als we doorgaan met het kappen van regenwoud in hetzelfde tempo als nu.

Activiteit:

1. Leg uit dat, hoewel er veel wordt gedaan om het regenwoud te beschermen, het nog steeds met vernietiging wordt bedreigd. Elke minuut wordt een gebied ter grootte van 25 voetbalvelden vernield. Deze activiteit laat zien wat er gebeurt als we het regenwoud in dit tempo blijven vernietigen.
2. Deel de groep in subgroepjes van 4 of 5. Geef elk groepje een set 'Een wereld zonder regenwoud'-kaarten. Jullie gaan de kaarten in 2 categorieën sorteren: 'Hoe bosontginning de mensen, planten en dieren die in het regenwoud leven beïnvloedt' en 'Hoe ontbossing ons allemaal beïnvloedt'. Als het goed is liggen op de stapel 'Hoe bosontginning ons allemaal beïnvloedt' 7 kaarten.
3. Rangschik deze 7 kaarten van wat volgens jullie het belangrijkste is tot wat volgens jullie het minst belangrijk is. Jullie kunnen de kaarten rangschikken met de 2 belangrijkste bovenaan en de 2 minst belangrijke onderaan.
4. De groepjes kunnen de belangrijkste en minst belangrijke kwesties met elkaar delen en de gemaakte keuzes bespreken.

12. [Scouts Scotland](#)

7. Gebruik de informatie uit de kaarten om te praten over de effecten op bossen, mensen, biodiversiteit en klimaatverandering, zowel lokaal als wereldwijd.
8. Ga eens op onderzoek uit: wat is aan het probleem verbonden, bijvoorbeeld voedsel en cosmetica te gebruiken die palmolie bevatten, lederwaren en houtproducten.

Bronnen en referenties:

- <https://www.scouts.scot/media/1606/goal-15-life-on-land.pdf>
- <https://www.scouts.scot/media/1595/17-activities-for-17-goals-print-friendly-scout-cards.pdf>

45 minuten

Welpen en scouts

- Een bol garen
- Dier- en plantkaarten

- Systeendenken
- Toekomstdenken

Web van het leven¹³

Samenvatting:

Ontdekken hoe het leven op aarde in verbinding met elkaar staat.

Activiteit:

1. Maak subgroepen. De maximale groepsgrootte is 15. De ideale grootte is 8 tot 12. Elke groep gaat in een kring zitten met één gespreksleider.
2. Iedereen krijgt een identiteit: een plantennaam of dierenaam. Begin met even op te zoeken wat voor plant of dier het is, zodat je een beetje weet over deze soort. Om het spel te spelen, moeten jullie weten hoe de planten en dieren zijn verbonden met voedselketens.
3. Start het spel.
Laat de bol touw zien en leg uit dat de draad ons de verbanden tussen planten en dieren laat zien. Eén persoon speelt de zon. Deze persoon gaat aan de slag, omdat alle energie van de zon komt. Deze persoon zegt: "Ik ben de zon. Ik geef de bal van touw door aan de appelboom, omdat ik de boom energie geef om te groeien." De zon houdt het touwtje vast en geeft de bal door aan de boom.
4. Ga verder met het spel.
De 'boom' kiest nu een plant of dier in de cirkel die er op de een of andere manier mee verbonden is. De 'boom' houdt het touwtje vast en geeft de bal door aan die plant of dat dier. De boom kan bijvoorbeeld de bal doorgeven aan het hert dat boombladeren eet, de specht die de insecten in zijn bast eet, of de uil die in zijn takken slaapt. Houd het touwtje strak, maar niet te strak! Het spel gaat door totdat iedereen de draad vasthoudt. Sommige planten of dieren hebben misschien meer connecties, maar iedereen zou deel moeten uitmaken van het web.

13. [Scouts Scotland](#)

5. Verken de verbanden.
Denk samen na over de effecten. Welke plant of dier heeft de meeste connecties? Van wie hangt het meest af? Wat zou er gebeuren als dat ene touwtje breekt? Wat zou er gebeuren als de paddenstoel (of een andere plant of dier) zou verdwijnen? Champignons zijn niet zo belangrijk, toch? Probeer het spel opnieuw terwijl de paddenstoel zachtjes aan het web trekt. Als elke plant of elk dier in de cirkel de ruk voelt, moet de persoon die deze plant of dit dier vertegenwoordigt zijn hand opsteken
6. Beëindig het spel.
Hoe vonden jullie het? Kunnen jullie enkele voorbeelden geven van andere verbindingen in jullie eigen omgeving of achtertuin?

20 – 30 minuten

Oudste scouts & explorers

- [Seek by iNaturalist](#)
- [Our Planet Lab toolkit](#)
- [Video Tutorials](#)
- Mobiele telefoon

- Systeemdenken
- Kritisch denken

De natuur ontdekken met iNaturalist - next level¹⁴

Samenvatting:

Laat de groep kennismaken met de [Seek-app](#) voor biodiversiteit met hulp van [een video instructie](#). Jullie kunnen jullie eigen telefoon gebruiken om de app te downloaden. Na de introductie volgen enkele activiteiten waarvoor je deze app nodig hebt. Maar je kunt de app ook gebruiken voor opdrachten tijdens een hike of andere buitenactiviteiten.

Activiteit:

1. Gebruik de WOSM toolkit [Our PlanetLab](#). Deze toolkit is geschreven in het Engels.
2. Na de instructie ga je buiten oefenen met de app. Ontdek wat er leeft in en om het Scoutinggebouw. Welke planten en dieren kun je ontdekken? Kunnen jullie de planten en dieren de juiste naam geven?
3. Zet de ontdekkingsreis met iNaturalist voort door een project te starten. Meer informatie hierover vinden jullie op de (Engelse) [website](#) van iNaturalist.

14. [Seek by iNaturalist](#)

Relevante informatie vooraf:

- Meer informatie over iNaturalist is [hier](#) te vinden.
- Tijdens de activiteit komen jullie meer te weten over ten minste drie soorten wilde dieren of planten. Bespreek na afloop wat jullie over deze soorten hebben ontdekt.
- Aan het einde van de activiteit begrijpen jullie het belang van biodiversiteit en wat jullie kunnen doen om deze te behouden.
- Het Wereld Natuur Fonds heeft een Engelstalige toolkit '[Citizen Science for Our Planet](#)' gemaakt voor scholen, hogescholen, universiteiten en jeugdgroepen zoals Scouting.

Evaluatievragen

- Is deze app leuk en zinvol om tijdens Scoutingactiviteiten te gebruiken?
- Bij welke activiteiten zouden jullie deze app kunnen gebruiken?
- Hoe kan deze app jullie helpen om de biodiversiteit van de planeet te beschermen?

Open

Scouts en explorers

- Internetverbinding
- TV/laptop

- Systemdenken
- Reflect on norms and values

One planet¹⁵

Samenvatting:

Het doel van deze activiteit is om jullie te inspireren om onze planeet te begrijpen - en de uitdagingen waarvoor de aarde staat en hoe jullie deze kunnen redden en een toekomst kunnen creëren waarin de natuur en de mensen gedijen.

Activiteit:

1. Bekijk samen een aflevering van [One Planet](#). Jullie kunnen ook zelf thuis een aflevering naar keuze bekijken.
2. De groep bekijkt [One Planet educational resources](#) om activiteiten te selecteren.
3. Optioneel: online verbinding maken met experts of klaslokalen via Skype in de Classroom op [Our Planet live](#).
4. Tijd om een stap verder te gaan! Ontdek [wat jij kunt doen voor de planeet](#) zoals meedoen aan Voice for the Planet of door een interactieve reis te maken over onze prachtige planeet!

Relevante informatie vooraf:

Our Planet is a baanbrekende samenwerking tussen Netflix, Silverback Films en WNF. Het onderzoekt de rijke natuurlijke wonderen, iconische soorten en natuurspektakels die nog steeds bestaan en onthult de belangrijkste problemen die het voortbestaan van deze soorten dringend bedreigen. Vandaag zijn we de grootste bedreiging geworden voor de gezondheid van onze planeet.

Andere bronnen: [Our Planet Classroom resources - UK](#)

15. Netflix, Silverback Films, and WWF

4 uur

Scouts

Geen materiaal nodig

- Systeemdenken
- Kritisch denken

Leren over het planten van bomen

Samenvatting:

Deze activiteit laat jullie het proces van herbebossing/herbegroeiing beter begrijpen: jullie weten waar bomen en planten vandaan komen voor herbebossing en herbegroeiing door een bezoek aan een boomkwekerij/kas/tuinman.

Activiteit:

1. Voorbereiden.
Denk in de groep na over het bos/de vegetatie in jullie omgeving/gebied. Waar zijn bossen? Is er veel vegetatie/groen? Misschien ontdekken jullie:
  - a. Vegetatie wordt op één plek teruggesnoeid.
  - b. Vegetatie hergroeit op een andere plaats.
  - c. Bomen worden gekapt en afgevoerd.
  - d. Bomen worden niet herplant waar ze zijn gekapt.
  - e. Bomen worden herplant waar ze zijn gekapt.
  - f. Bomen worden verwerkt in een zagerij.
  - g. Verschillende houtproducten in het dagelijks leven komen van bomen.
  - h. Een bekende, die werkt in de bosbouw/timmerwerk.
  - i. Er zijn verschillende redenen om bomen te kappen: ze staan gewoon in de weg, worden gebruikt voor bouw materiaal, worden gebruikt voor branden.
2. Bezoek een kas/boomkwekerij
Regel vooraf een bezoek aan een boomkwekerij/kas/tuinman bij jou in de buurt. Daar leren jullie iets over het kweken van bomen en het planten van bomen en kunnen jullie vragen stellen.
3. Kijk terug.
Bespreek wat jullie gezien/ beleefd hebben bij de boomkwekerij/kas. Probeer de tijdschaal die een boom nodig heeft om opnieuw te groeien in context te plaatsen. Wanneer denken jullie dat het nodig is om bomen te kappen? Zijn er alternatieve manieren om te voorkomen dat bomen worden gekapt? Wat kunnen jullie doen om zelf bomen te planten?

20 – 30 minuten

Explorers

- 3 dobbelstenen in drie verschillende kleuren (rood, groen en blauw)

- Samenwerking

M.O.E.¹⁶

Samenvatting:

Verken de verbanden tussen maatschappij, omgeving en economie (= M.O.E.) door te kijken naar de functie van ecosystemen, onderdelen van een ecosysteem en de mogelijke effecten op een ecosysteem.

Activiteit:

1. Ga in kleine groepjes zitten. Iemand begint en gooit de set dobbelstenen.
2. Neem de drie getallen van de drie dobbelstenen die je hebt gegooid. Kies uit elke categorie het onderdeel dat correspondeert met het getal om een verhaal te maken.
3. De groep krijgt een paar minuten om te discussiëren en vervolgens een kort verhaal te schrijven. De drie termen moeten jullie in het verhaal gebruiken, maar dat mag op willekeurige volgorde. Schrijf het verhaal op. Als een verhaal klaar is, worden de dobbelstenen opnieuw gegooid om een nieuw verhaal te maken.
4. Als alle groepen ten minste een paar verhalen hebben geschreven, laat dan elke groep één verhaal voorlezen en bespreek samen de verhalen.
5. Variatie:
Jullie kunnen een extra dimensie toevoegen door nog een set dobbelstenen toe te voegen: de gevoelsdobbelstenen. Deze dobbelstenen tonen de emoties: vreugde, verdriet, geluk, teleurstelling, tevredenheid en opwinding.

Voorbeeld:

Met de rode dobbelsteen gooien jullie 1, dat staat voor watercyclus reguleren, met groene dobbelsteen gooien jullie 3, dat staat voor bodem en met de blauwe dobbelsteen gooien jullie 2, dat staat voor energie-opwekking.

Je krijgt dan het volgende verhaal:

Er is een stad aan de oevers van een rivier die meer elektriciteit nodig heeft vanwege de stijgende bevolking en industrie in het gebied. Een nabijgelegen rivier is groot genoeg om alle benodigde energie te leveren, wanneer deze eenmaal in een reservoir is afgedamd. De afgedamde rivier doorbreekt de natuurlijke cyclus van verschillende afvoeren door de rivier en vermindert het gemiddelde water in de rivier. Vissen kunnen niet langer de rivier optrekken om zich voort te planten.

16. [Aanpassing van "Methodologies for the future" door het Wereld Natuur Fonds](#)

Al het voedselrijke sediment dat voorheen door de rivier werd getransporteerd en in het hoogwaterseizoen op de rivieroever werd afgezet, wordt nu achter de dam opgesloten. De natuurlijke regulering van de waterkringloop wordt door de dam doorbroken en het stroomafwaartse ecosysteem verandert door het ontbreken van voedselrijke grond.

Rode dobbelsteen – ecosysteem functie	Groene dobbelsteen – ecosysteem onderdeel	Blauwe dobbelsteen – impact van handelen
<ol style="list-style-type: none"> 1. Watercyclus reguleren 2. Onderdak voor dieren 3. Voedsel voor dieren 4. Klimaat reguleren 5. Water en lucht filteren 6. Biodiversiteit voor veerkracht 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Water 2. Lucht 3. Bodem 4. Voedingsstoffen 5. Dieren 6. Planten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intensieve voedselproductie 2. Energie-opwekking 3. Drinkwater 4. Mijnbouw 5. Intensief toerisme 6. Verstedelijking

1,5 uur

Explorers

- papier en pen

- Samenwerking

Verhalen vertellen – the Pixar pitch¹⁷

Samenvatting:

Een goed verhaal biedt jullie de mogelijkheid om jullie meningen en ideeën beter te vertellen, zodat jullie dat kunnen gebruiken om een betere wereld te creëren. Jongerenparticipatie is meer dan het hebben van een mening, maar omvat ook het gebruik van kennis, communicatie, leiderschapsvaardigheden en bewijsmateriaal om een overtuigend argument te vertellen om verandering mogelijk te maken. Storytelling is een krachtig hulpmiddel om jullie zaak op een aantrekkelijke, creatieve en overtuigende manier te presenteren. In deze activiteit gaan jullie pleiten voor het behoud van biodiversiteit met behulp van de [Pixar-pitch](#).

Activiteit:

1. Kies met jouw subgroepje een onderwerp waar jullie voor gaan pleiten: verlies van biodiversiteit, een bepaalde bedreiging voor een soort, bosbranden die het leefgebied vernietigen, enzovoorts.
2. Leg de Pixar-pitch methode uit.
3. Geef zelf een voorbeeld waarin gezocht wordt naar de oplossing voor bosbranden die door de mens gesticht zijn.
4. Geef groepjes de tijd om het verhaal uit te werken:
  - a. Vul in op de puntjes van de Pixar-pitch methode.
  - b. Zodra jullie klaar zijn, maken jullie er een lopend verhaal van.
  - c. Als er nog tijd over is, kunnen jullie het verhaal nog verder uitbreiden.
5. Deel jullie verhaal met elkaar.

17. The Pixar - To Sell Is Human by Daniel Pink

Relevante informatie vooraf

Pixar film gebruikt een verhaalstructuur volgens zes stappen:

1. Er was eens ...
2. Elke dag ...
3. Op een dag ...
4. Daardoor ...
5. Daarom ...
6. Totdat uiteindelijk ...

Dit sjabloon van zes zinnen is zowel aantrekkelijk als gemakkelijk te gebruiken, want het stelt de verteller in staat om te profiteren van een goed gedocumenteerde verhaal met veel overtuigingskracht, maar dat binnen een beknopt en overzichtelijk kader.

Finding Nemo

1. Er was eens... een weduwnaar, genaamd Marlin, die extreem beschermend was over zijn enige zoon, Nemo.
2. Elke dag ... waarschuwde Marlin Nemo voor de gevaren van de oceaan en smeekte hem om niet ver weg te zwemmen.
3. Op een dag ... negeert Nemo in een daad van verzet de waarschuwingen van zijn vader en zwemt hij het open water in.
4. Daardoor ... wordt hij gevangengenomen door een duiker en belandt hij in het aquarium van een tandarts in Sydney.
5. Daarom... gaat Marlin op reis om Nemo terug te vinden, waarbij hij onderweg de hulp inroept van andere zeedieren.
6. Totdat eindelijk... Marlin en Nemo elkaar vinden, herenigen en leren dat liefde afhangt van vertrouwen.

Biodiversiteit problemen

1. Er was eens ... een prachtig bos dat voedsel, schone lucht en water voorzag voor alle planten en dieren die erin leefden.
2. Elke dag ... gebruikten mensen de hulpbronnen die het bos bood en konden ze zichzelf en hun families voeden, en ze leefden jarenlang gelukkig.
3. Op een dag ... veranderden de dingen: mensen gebruikten nu vuur om het bos te verbranden om hun voedsel te verbouwen en toen veranderde het klimaat, het hete seizoen werd heter en het regenseizoen was niet meer zo regenachtig.
4. Daardoor ... namen bosbranden toe en vernietigden vele hectaren bos. Planten en dieren hebben nu geen plek om te leven en ook mensen worden getroffen.
5. Daarom... veranderden mensen hun manier van doen, nu gebruiken ze verstandige landbouwpraktijken die geen vuur gebruiken en ze hebben zichzelf geleerd om de bosbronnen rationeler te gebruiken.
6. Tot eindelijk ... het bos weer aangroeide! En nu zullen de planten en dieren (inclusief mensen) voor altijd voedsel, schone lucht en water hebben.

Plan de volgende stap

Als jullie eenmaal geïnformeerd zijn over biodiversiteit en hoe het jullie eigen omgeving en de ecosystemen om jullie heen beïnvloedt, is het een goed moment om jullie project te plannen om samen te werken en te handelen. Jullie kunnen hiervoor gebruik maken van dit stappenplan

Wat zijn de behoeften of problemen in jullie omgeving, die jullie kunnen inspireren om actie te ondernemen?

**Project plannen,
monitoren en evalueren**

Hoe zou je willen dat het er in de toekomst uit zal komen te zien?

Het actieplan ontwerpen

Welke stappen moet ik nemen om de behoeften of problemen op te lossen?	Wat zijn de verwachte resultaten van elk van deze stappen?	Wat zijn de voordelen van deze resultaten?

Tijdens het project

Monitor jullie plannen	Evalueer de resultaten
Liggen we op schema? • Hebben we alle activiteiten gedaan? • Hebben ze geleid tot resultaten die we verwachtten? • Zijn we hindernissen tegengekomen en hoe hebben we die overwonnen?	Hebben we de het probleem opgelost? • Hebben onze activiteiten de verwachte resultaten gehad? • Hadden we iets anders moeten doen? • Wat hebben we geleerd?

Een voorbeeld

Afvalbronnen in onze stad in kaart brengen en leren hoe afval wordt verwerkt.	Een kaart maken van de afvalinname- en -verwerkingspunten in de regio.	Buurtbewoners leren hoe ze afval op de juiste plek kunnen inleveren en verwerken.
---	--	---

NOTITIES

SCOUTS®

Creating a Better World

© World Scout Bureau Inc.
SCOUTING DEVELOPMENT
JunI 2020

World Scout Bureau
Global Support Centre
Kuala Lumpur

Suite 3, Level 17
Menara Sentral Vista
150 Jalan Sultan Abdul Samad
Brickfields
50470 Kuala Lumpur, MALAYSIA

Tel.: + 60 3 2276 9000
Fax: + 60 3 2276 9089

worldbureau@scout.org
scout.org

earthtribe®